

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/7158

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-391/2662/5411
Konu : Yazılı soru önergesi

10.10.2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 21/05/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-67305 sayılı yazı,
b) 28/05/2012 tarihli ve 2141/4630 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Iğdır Milletvekili Pervin Buldan tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/7158 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-391/2663/5416
Konu : Yazılı soru önergesi

10/07/2012

Sayın Pervin BULDAN
İğdır Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/7158 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü,

a) "Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım" kenar başlıklı 46. maddesinin ikinci fıkrasında, hükümlünün üzerinde, kuruma sokulması veya bulundurulması yasak madde veya eşya bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin varlığı ve kurum en üst amirinin gerekli görmesi hâlinde, hükümlünün utanma duygusunu ihlal etmeyecek şekilde ve kimsenin görmemesini sağlayacak tedbirler alınarak gerçekleştirileceği; dokuzuncu fıkrasında, arama ve sayımlar sırasında insan onuruna saygının esas olduğu;

b) "Ziyaret ve görüşlerde uyulacak esaslar" kenar başlıklı 129. maddesinin üçüncü fıkrasında, kurum görevlileri ve dış güvenlik görevlileri dahil olmak üzere, sıfat ve görevi ne olursa olsun, kurumlara girenlerin duyarlı kapıdan geçmek zorunda oldukları; bu kişilerin üstlerinin metal dedektörle aranacağı; eşyalarının x-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirileceği; ayrıca, şüphe hâlinde elle aranacakları; bu cihazların bulunmadığı yerlerde arama ve kontrollerin elle yapılacağı; ancak, milletvekilleri, mülki amirler, hâkim, Cumhuriyet savcıları ve bu sınıftan sayılanlar, avukatlar, noterler, ceza infaz kurumları ve tutukevleri kontrolörleri, izleme kurulu başkan ve üyeleri, uluslararası sözleşmelerle yetkileri tanınmış kişi ve kuruluşların temsilcileri, ceza infaz kurumu ve tutukevi koruma birlik komutanı ile kurum müdürünün üstlerinin ağır cezayı gerektiren suçüstü hâlleri dışında elle aranamayacağı; duyarlı kapı cihazının ikazının sürmesi hâlinde bu kişilerin ancak, elle aramayı kabul ettikleri takdirde kuruma girebilecekleri; ziyaret yerlerinin de ziyaret öncesi ve bitiminde aranacağı; altıncı fıkrasında, hükümlülerin, odalarından çıkışı ve dönüşlerinde ayrı yerlerde ve farklı memurlarca üst ve eşya aramasına tâbi tutulacakları;

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

II- A- Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, felsefi inanç, millî veya sosyal köken, siyasi veya diğer fikir yahut düşünceler ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın, tüm ceza infaz kurumlarımızdaki hükümlüler bakımından uygulanmaktadır.

B- Ceza infaz kurumu uygulamalarına karşı hükümlü ve tutukluların 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanununun, "İnfaz hâkimliğine şikâyet ve usulü" kenar başlıklı 5. maddesi

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

gereğince infaz hâkimliği nezdinde şikâyet hakkı, infaz hâkimliği kararına karşı da aynı Kanunun, "İnfaz hâkimliğince şikâyet üzerine verilen kararlar" kenar başlıklı 6. maddesi gereğince ağır ceza mahkemesi nezdinde itiraz hakkı bulunmaktadır. Hükümlü ve tutukluların resmî kurumlara yazdığı dilekçeler herhangi bir denetime tâbi tutulmamaktadır.

C- İzmir Aliğa Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu da dâhil olmak üzere, bütün ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular hakkında başta 5275 sayılı Kanun olmak üzere ilgili tüzük, yönetmelik ve genelge hükümlerine göre işlem yapılmaktadır. Tüm ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri denetime tâbi kılınmaktadır. Bu çerçevede ceza infaz kurumları;

1- İdarî denetim kapsamında, Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri tarafından denetlenmektedir. Ayrıca, il ve ilçe insan haklarını inceleme komisyonları da ceza infaz kurumlarını idarî yönden denetleyebilmektedir.

2- Adlî denetim kapsamında, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve kurulduğu ağır ceza merkezlerinde faaliyet gösteren izleme kurulları, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler. Sivil toplum denetimi kapsamında, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığınca il ve ilçelerde sivil toplum temsilcilerinden oluşturulan il ve ilçe insan hakları kurulları da ceza infaz kurumlarını ziyaret edebilmektedirler.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

D- Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili olarak gördükleri aksaklık ve eksiklikleri yetkili mercilere bildirmektedir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerekse sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adlî ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

Bu kapsamda, Kurumda barındırılan hükümlü ve tutuklularca, "aramalarda kötü muamele gördükleri ve keyfi muameleye maruz kaldıkları" iddialarıyla ilgili olarak Bakanlığımıza yapılan 30 şikâyet başvurusuna ilişkin başlatılan adlî ve idarî soruşturmalar 12/06/2012 tarihi itibarıyla devam etmektedir.

III- 19/08/2011 tarihli Adalet, İçişleri ve Sağlık Bakanlıkları arasında düzenlenen Protokolün, "Muayenelerde güvenliğin ve hasta mahremiyetinin sağlanması" başlıklı 38. maddesinde,

"1- Ceza infaz kurumu müdürlüğü bulunan yerlerdeki hastanelerde firara karşı engellerin bulunduğu muhafazalı muayene odaları oluşturulur.

2- Hükümlü ve tutukluların hastanelerde muayeneleri, firara karşı, engellerin bulunduğu muhafazalı odalarda yapılır. Jandarma muayene esnasında oda dışında bulunur ve gerekli güvenlik tedbirlerini alır. Doktorun yazılı olarak talep etmesi hâlinde jandarma muayene odasında bulunur.

3- Ancak, hükümlü ve tutukluların muayene esnasında yaptıkları her türlü mevzuata aykırı talepleri ile ilgili sağlık personeli tarafından anında jandarma devriye komutanına bildirilir.

4- Hastanelerde tutuklu ve hükümlüler için muhafazalı muayene odaları yapılıncaya kadar jandarma muayene odasında bulunur ve doktorla hasta arasında geçecek konuşmaları duymayacak uzaklıkta koruma tedbiri alır." hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda, hükümlü ve tutukluların hastaneye sevklerinin ve muayenelerinin ne şekilde gerçekleştirileceği, sevk ve nakillerden sorumlu olan jandarma birimleri tarafından belirlenmektedir.

IV- İzmir Ceza İnfaz Kurumları Kampüsüne benzer özellikler taşıyan Diyarbakır Ceza İnfaz Kurumları Kampüsünün inşaatı devam etmektedir. Tarsus ve Kayseri'de yapılması planlanan kampüs inşaatları ise yatırım programına alınmıştır.

V- İzmir Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta;

A- İzmir Aliğa Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırılan kadın hükümlü ve tutukluların aramalarının, Tüzüğün 46 ve 129. maddeleri uyarınca yapılmakta olduğu;

B- Kurumda görev yapan ikinci müdürlerden birisine yönelik iddialarla ilgili yapılan araştırmada, bahsi geçen personel hakkında herhangi bir şikâyet başvurusu bulunmadığından idarî ve adlî işlem yapılmadığı;

C- Soru önergesinde adı geçen tutuklunun, Kurum ikinci müdürüyle yaptığı şifahi görüşmelerde ve Kurum Müdürlüğüne hitaben yazdığı 07/05/2012 tarihli dilekçesinde, dört yaşındaki kızının yanına verilmesini talep ettiği, bu talebine istinaden çocuğunun iki hafta yanında kaldığı, yine bahsi geçen talebi doğrultusunda kızının, 21/05/2012 tarihinde teyzesine teslim edildiği;

D- İnsani bir davranış olan selamlaşma konusunda hükümlü ve tutuklulara yönelik herhangi bir kısıtlamanın söz konusu olmadığı, ancak, yürütülen belirli programlar

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

çerçevesinde atölyelere, eğitsel faaliyetlere, sportif etkinliklere, doktor ve psiko-sosyal görüşmelerine götürülüp getirilen hükümlü ve tutukluların, diğer hükümlü ve tutukluların haklarına engel olmamaları ve belli bir plân dahilinde yapılan bu faaliyetlerin aksamaması için selamlaşmanın ötesindeki sohbetlerine izin verilmediği;

Bildirilmiştir.

VI- İzmir Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumuyla ilgili Bakanlığımızın internet sitesinde yayımlanan 13/06//2012 tarihli ve 20 sayılı Basın Açıklamasında;

"Bazı basın organlarında 13 Haziran 2012 tarihinde yayınlanan; "kadınları zorla soyuyorlar" başlıklı haberde yer alan iddialarla ilgili olarak aşağıdaki açıklamanın yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

İzmir Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda 'robocop' veya 'A Takımı' gibi bir ekip ve habere konu edilen herhangi bir uygulama bulunmamaktadır.

Ceza infaz kurumunda kadın hükümlü ve tutukluların aranmaları, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Tüzük'ün 46. ve 129. maddeleri uyarınca yapılmaktadır. Çıplak ve sürekli arama yapılarak kötü muamelede bulunulması söz konusu değildir. "Kadın hükümlü ve tutukluların askerlere teşhir edildiği" iddiası da gerçek dışı olup, kurumdaki ortak kullanım alanlarının tümü 24 saat kamera ile izlenmekte ve kayıt altına alınmaktadır.

Kuruma gelen hükümlü ve tutukluların kabulü sırasında görevli memurlar tarafından arandıktan sonra, herhangi bir şikayetleri olup olmadığı sorulmakta, şikayeti olanlar derhal doktora sevk edilmekte ve ayrıca ilk muayenenin gerçekleştirildiği kayıt altına alınmaktadır. Muayeneyi yapan doktorlar kurum doktoru olmayıp, Sağlık Bakanlığı tarafından görevlendirilen doktorlardır.

Kurumda 3 öğün verilen yemek, kampüste bulunan Açık Ceza İnfaz Kurumu'nda hazırlanmaktadır. Tüm ceza infaz kurumlarına aynı yemek dağıtmakta ve bu yemeği personel de yemektedir. Yemeklerden böcek, kıl v.b. gibi nesnelerin çıktığına dair herhangi bir şikayet, bugüne dek Kuruma ileilmemiştir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur."

İfadelerine yer verilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan